

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1930 klockan 6 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, i anledning av väckta motioner, II: 290 och 365, dels angående åtgärder till främjande av eldning med ved, särskilt i statens fastigheter, dels ock angående beredande av ökad avsättning för inhemskt bränsle.

I inom andra kammaren väckta motioner har dels herr Nilsson i Antnäs *Motionerna*. m. fl. i motion nr 290 hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående möjligheten att erhålla högekonomiska centralvärmepannor för ved samt uttala sig för att vid upphandling av bränsle till statens verk och inrättningar ved bör givas företräde i alla de fall, då därigenom ej åstadkommas avsevärt större kostnader än för annat bränsle, och dels herr Persson i Trången m. fl. i motion nr 365 hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående möjligheten att bereda ökad avsättning för inhemskt bränsle.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskott, till vilket motionerna av andra kammaren hänvisades, upptog motionerna till samtidig behandling och lämnade i sitt utlåtande nr 6 till en början följande historik och redogörelse för inkomna yttranden av Ingenjörsvetenskapsakademien, Överluleå skoldistrikt och Sandträskis sanatorium.

Vid 1928 års riksdag väcktes i andra kammaren motion, nr 401, angående *Historik*. vidtagande av åtgärder för ökad användning av inhemskt bränsle, vilken motion remitterades till tredje tillfälliga utskottet, som i sitt utlåtande, nr 7, anförde, att vedeldning i regel skulle bli avsevärt kostsammare än eldning med kol eller koks. Efter att han konstaterat, att problemet att konstruera en god vedeldad magasinspanna var föremål för uppmärksamhet, framhöll utskottet det såsom självfallet, att framför allt statliga institutioner men även andra av mera allmän karaktär borde ha sin uppmärksamhet riktad på frågan om lämpligaste bränsle, särskilt vid nyanläggningar. Utskottet ansåg emellertid att någon särskild utredning ej skulle ge några nya värdefulla uppslag och slutade med att avstyrka motionen.

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 12 saml. 2 avd. 8 häft. (Nr 8.)

Vid utlåtandet var fogad reservation från två av utskottets ledamöter, vilka hemställde om bifall till motionen.

Andra kammaren biföll utskottets hemställan och avslog sålunda motionen.

Yttranden. Ingenjörsvetenskapsakademien anför, att de rent värmeekonomiska synpunkterna torde vara betydligt lättare att tillgodose än de drifteknomiska på grund av vedbränslets större volym, vilken medför ökade kostnader vid dess transport, förvarande och hanterande. Akademien förklarar sig emellertid beredd att ur teknisk synpunkt medverka till största möjliga användning av inhemskt bränsle, där så låter sig göra.

Överluleå skoldistrikt och Sandträskis sanatorium redogöra för resultat av vedeldning i distriktets skolor och inom sanatoriet, som enligt deras förmenande visat sig tillfredsställande. Härvid bör emellertid beaktas, att jämförande prov med koleldning icke gjorts vid skolorna, och sanatoriet anför, att siffrorna för koleldningen möjligen ej äro tillförlitliga, då personalen varit ovan att elda med kol.

*Andra kam-
marens ut-
skott.*

För egen del anförde andra kammarens utskott följande.

»Utskottet delar den mening, att det för landet skulle vara av stor ekonomisk betydelse, om inhemskt bränsle i större utsträckning kunde komma till användning. Detta icke allenast därför att importen av kol skulle kunna minskas, utan det skulle också vara av gagn för skogsskötseln genom att gallringsvirke o. d. kunde komma till användning samt öka arbetstillfällena särskilt i skogrika trakter. Å andra sidan får man icke förbise, att eldning med ved på många platser otvivelaktigt skulle ställa sig dyrare än eldning med kol eller koks, såsom framgår av de till utskottet år 1928 inkomna yttrandena. Priserna på resp. ved och kol torde dock på åtskilliga orter stå i en sådan relation till varandra, att eldning med ved ställer sig ekonomiskt lika fördelaktigt eller fördelaktigare än eldning med kol, men där man dock av en eller annan anledning eldar med kol. Under sådana förhållanden synes det utskottet synnerligen önskvärt, om man i vidare utsträckning än vad nu sker undersökte möjligheterna att övergå till eldning med ved. Det bör givetvis därvid dock tillses, att man icke övergår till ett dyrare bränsle, som föranleder avsevärt ökade kostnader för statsverket.

En bidragande orsak till att man icke i större utsträckning, inom statens verk såväl som kommunala inrättningar och annorstädes, använder sig av vedeldning är säkerligen också, att det icke finnes någon vedeldad magasinpanna, som helt tillfredsställer de anspråk, man bör ställa på en sådan. Det vore enligt utskottets mening synnerligen önskvärt, om en dylik panna kunde konstrueras, och det bör, i händelse tillfälle yppar sig, ligga i statsmakternas intresse att på ett eller annat sätt understödja försöksarbeten för åstadkommande av en ekonomiskt och tekniskt fullgod vedeldningspanna.

Utskottet får därför hemställa, att andra kammaren ville för sin del be-

sluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte rikta Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på önskvärdheten av att en god vedeldad värmepanna om möjligt blir utexperimenterad och av att ved i större utsträckning måtte användas som bränsle i statens verk, där så lämpligen kan ske utan att sunda ekonomiska principer för verkens skötsel eftersättas.»

Andra kammaren biföll, vad dess utskott sålunda hemställt.

*Andra kam-
marens be-
slut.*

Första kammaren, som delgivits andra kammarens beslut, har hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet instämmer i vad andra kammarens utskott yttrat och hemställer *Utskottet.* för den skull,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 9 maj 1930.

Å utskottets vägnar:

TEODOR JULIN.

Närvarande vid ärendets slutbehandling inom utskottet: herrar *Teodor Julin, Granström, Valfrid Eriksson, Larsén, Bengtsson, Gottfrid Karlsson* och *Berling*.
